СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVI. Ч. 296. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 21-го ГРУДНЯ 1948. No. 296. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 21, 1948. VOL. LVI.

ТРИ ЦЕНТИ в Зл. Д. Америки; ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном. Тел. „Свобода": BErgen {4-0807 4-0237} — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

ЗАПОВІДАЮТЬ ДАЛЕКОСЯЖНІ ЗАДУМИ В ПОСЛАННІ ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон, 19 грудня. — На 5 січня явиться президент Труман особисто перед обома палатами конгресу для виголошення промови про стан нації („Стейт оф ди Юніон"). Всупереч дотеперішньому розумінні, що в промові будуть повто- тільки давніше проголошені ідеї Трумана, виявляється, що він, обнявши владу на підставі свого власного права, як вибраний президент, покладе у промові основи своєї політики на цілу каденцію. Загально панує переконання, що промова міститиме далекосяжні задуми, які матимуть значення не тільки для Злучених Держав, але й для цілого світу. Ціла низка умових працівників покликана до складення тексту промови. У програму, яка буде покладена в промові, найдуться такі точки, які треба буде виконати негайно, а теж і такі, які мусять бути відкладені на дальшу майбутність з огляду на не спроможність виконати їх негайно. Тому, що президент матими під теперішню пору прихильний конгрес, до вибору якого він самий причинився багато в своїй передвиборчій агітації, треба надіятися, що конгрес прийме його задуми і буде з ним співпрацювати без зайвої опозиції.

ВЕЛИКИЙ СНІГ УПАВ В ОКОЛИЦІ НЮ ЙОРКУ.

За звідомленням бюра погоди глибокий сніг, який упав у неділю 19 грудня в Ню Йорку й околиці, треба зараховувати до третього найбільшого снігу в цій околиці в історії. Не зважаючи на верству снігу, грубу на 19.2 цалі, вуличний рух у самому місті не зазнав перерви. Управа міста змобілізувала всі можливі засоби для втримання в русі підземну й надземну залізниці та різнородні автобусові лінії 8-мільйонового середовища. Докищо звідомлено 3 випадки смерти внаслідок сніжної заметілі. Погода підчас замітілі була лагідна, а це причинилося до злагодження небезпеки. Вночі з неділі на понеділок місто й ціла околиця, переводили працю над приверненням нормального вуличного руху.

ХОЧУТЬ ЗАВЕСТИ 2½ И 7½-ЦЕНТОВІ МОНЕТИ.

Чеканарні Злучених Держав не можуть подолати тепер попитові за дрібну монету й тому бизнесові кола домагаються введенњ дрібних грошей на зміну в виді 2½ й 7½-центових монет. Над цим призадумується Американський Інститут Безпосереднього Чеканення в Ню Йорку, а з ним співпрацює федеральний уряд. Бизнесовий світ є того переконання, що з появою нових монет прийде легчий грошевий оборот в дрібному продажу. Це заощадить покупцям 8 більйонів долярів річно.

ЗА СТРОГІ ЗАКОНИ ПРОТИ ШПИГІВ У МИРНОМУ ЧАСІ.

Вашингтон. — З огляду на новевідгребані факти про шпигунство, адміністрація прийшла до висновку, що треба буде постаратися за строгі закони проти шпигів у мирні часи. Комісія неамериканських діянь від себе вийде з домаганням і строгіших постанов проти шпигів, ніж їх обіймає теперішнє законодавство. Комісія того переконання, що треба буде наново оживити законопроєкт Мундта - Ніксона, який має на меті „забезпечити Злучені Держави проти підривних діянь". Бил звернений в першу чергу проти різних комуністичних фронтів.

КОЛИШНІЙ АСИСТЕНТ СЕКРЕТАРЯ СТЕЙТУ СКЛАДАЄ СВІДОЦТВО В СПРАВІ ШПИГІВ.

Ню Йорк. — Франсис Б. Сейр, асистент секретаря стейту в тих часах, коли урядовці цього департаменту переводили шпигунські затії, за які їх тепер кличуть перед суд, покликаний для складення свідоцтва перед великою судейською лавою, яка переводить допити. Сейр є тепер членом американської делегації до Об'єднаних Держав. Він щойно повернувся з нарад Асамблеї О.Д. в Парижі. Перед кореспондентами він заявив, що радо дасть інформації, яких від нього зажадає слідчий суд.

ВИКИДАЮТЬ УРЯДОВЦІВ З ДЕПАРТАМЕНТУ СТЕЙТУ.

Вашингтон. — Конгресмен Карль Мундт виявив, що впродовж останніх пяти місяців департамент стейту усунув з позицій 17 урядовців „з причин забезпеки". Конгресмен виявив теж, що комісія неамериканських діянь покличе ще 8 важливих свідків у справі шпигунства, над яким ведеться саме допит в комісії в Вашингтоні і в федеральнім суді в Ню Йорку. Головна справа обертається довкруги відкрить про крадежі плянів на пробному військовому летунському майдані в Абердін, у стейті Мериленд.

ЗАЛІЗНИЧІ БРАТСТВА ЗА ЗНИЖКУ ГОДИН ПРАЦІ.

Вашингтон. — Комісія Необхідности, покликана до життя президентом, складала звіт з переговорів з представниками залізничих братств, у яких зорганізовані залізничі робітники всіх категорій. Вони домагаються цим разом заведення 40-годинного тижня праці без обтинання заплати. Тепер вони працюють 48 годин тижнево. Скорочення годин праці має бути вспятне. Воно мало б обовязувати з днем 1 вересня, отже це було б рівнозначне з підвишкою платні від того часу на 7 центів на годину. Це булаб уже третя підвишка від покінчення війни.

ВТРОЄ ЗБІЛЬШЕНА ШВИДКІСТЬ СУПЕРСОНІЧНИХ ЛІТАКІВ.

Вашингтон. — При нагоді приміщення першого американського літака братів Райтів в Інституті Смитсона у Вашингтоні, винахідник літака X-I, Лоренс Бел виявив, що тепер можна буде вже будувати літаки, які летять троє швидше ніж його літак. X-I летить швидше від звуку голосу, який має швидкість 700 миль на годину.

Турботи за наступника по секретарі Маршалі

Вашингтон, 19. грудня. — Стан здоровя секретаря стейту Джорджа К. Маршала після його операції дальше турбує провідників адміністрації, особливе президента Трумана. Президент має повне довіря до Маршала і хоче затримати його як найдовше пре керівництві закордонних справ. Одначе тому, що секретар Маршал потребує основного відпочинку після операції, ледви чи він зможе присвятити тільки часу на державні справи, кільки він в минулому присвячував. Це само собою насуває здогад, що мусить прийти до зміни на становищі секретаря стейту. Доки не звісне, чи Маршал уступить, дипломатичний світ тільки потихо шепче імена здогадних його наступників. Кажуть, що на першому місці є голова Верховного Суду, Фред М. Винсон якого президент Труман хотів вислати до Москви перед виборами. На другому місці згадують мандруючого амбасадора при Пляні Маршала, В. Аверела Гаримана. Про підсекретаря Роберта А. Ловела говорять, що він покине своє становище разом з секретарем Маршалом.

ПЕРЕДБАЧУЮТЬ РОЗІГРАНУ У СПОРІ КОСТА РІКИ И НІКАРАГВИ.

Панама. — Допити в справі спору між Коста Рікою й Нікарагвою виявлюють, що тут не було справжнього воєнного наїзду, а тільки сутички між національною гвардією Нікарагви з пограничними вояками Коста Ріки. Цілу війну зводять до ворожнечі тимчасового президента Коста Ріки, Хозе Фіґверса і міністра війни Нікараґви, ген. Анастазіо Сомози. Коли прийде до точного звіту, який складе комісія Організації Американських Держав, то, за загальним переконанням, прийде до розіграної в цьому спорі і до привернення мирних відносин. Три члени цієї комісії вже находяться на границі обох республик і студіюють справу.

НАРАХОВУЮТЬ 600 НЕБІЖЧИКІВ У ПОВЕНІ В БРАЗИЛІЇ.

Ріо де Жанейро. — Внаслідок повені, яка навістила три стейти, а це Мінас Хераїс, Сан Павльо і Ріо де Жанейро, згинуло, як це подають дотеперішні обчислення, 600 осіб. У місті Вольта Ґранде вода змила 400 домів. До деяких околиць не можна найти загалом доступу й тому панує побоювання, що згинуло більше людей ніж досі можна було ствердити. У деяких місцях вода піднялася на 60 стіп понад нормальний стан. Сотки вижидають допомоги в харчах і медикаментах.

АМЕРИКА ДОРУЧУЄ ЯПОНІЇ СТРИМАТИ ІНФЛЯЦІЮ.

Вашингтон. — Уряд Злучених Держав видав доручення Японії придержуватися строго економічних засад, щоб втримати на нормальній висоті японську валюту й не допустити до інфляції. Наказ вийшов на доручення департаменту стейту й департаменту війни. Мають бути введені стелі на ціни продуктів і збільшений експорт японських промислових виробів. Американський уряд доручує японському урядові якнайсильнішу підтримку для ген. Доґлеса МекАртура в його економічній програмі.

ПРОФ. РАКОВСЬКИЙ В ДОРОЗІ ДО АМЕРИКИ.

Ню Йорк, 20-го грудня. — Сьогодні ввечорі або завтра рано причалить до місцевого порту пароплав „Марін Флешер", що везе з Німеччини 550 імігратів з-поміж скитальників. Це вже третій з черги транспорт на підставі нового закону. Цим транспортом, крім багатьох інших українців, приїжджають вже 16 осіб на завірення, вислані і полагоджені ЗУАДКомітетом. На четвер, 23-го грудня, заповіджений приїзд транспорту на пароплаві „Марін Марлін" з 339 новими імігрантами. На цьому транспорті є теж деяка кількість українців, між ними професор д-р Іван Раковський разом з родиною, що іде на завірення п. Степана Куропася.

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ В АМЕРИКАНСЬКІЙ РІЗДВЯНІЙ ПРОГРАМІ

В тількищо проголошеній програмі традиційних коляд і гимнів в американських церквах в Ню Йорку з нагоди Різдва Христового, подибуємо в кількох випадках, рівночасно з іншими світової слави композиціями, теж відомі „Дзвони" Леонтовича. Ця композиція є на програмі в таких церквах: Реформована церква при Іст 89 Ст. між евнями Парк і Медісон (в неділю, в год. 3:45 попол.); Лютеранська церква при Дітмас Евню, Іст 21-ша Ст. (на лат. Святвечір, в п'ятницю, в год. 11:30 ввечорі) та в Реформованій Церкві Америки при 39-50 Деґлестон Парквей (в неділю, в год. 4:30 попол.). Різдвяні мелодії Березовського, зі зазначенням, що це українські, були теж на програмі Різдвяного концерту в Карнегі Гол, минулої суботи післяполудня, влаштованому головно для молоді.

Вироки досмертної тюрми на членів О. У. Н. в Празі

Агентство Асошіейтед Прес подало з Праги таке повідомлення: Прага, 18. грудня: Після судової розправи, позначеної сильною протирелігійною кампанією преси з окремого наказу від комуністичного уряду, трьох чехів, включно з одним монахом, засуджено на досмертну тюрму за допомогу бандерівцям. Четвертого підсудного, греко - католицького священика, засуджено на 15 років тюрми. Чотири інші особи засуджено на кару тюрми від шістьох місяців до 5 років. Трьох звільнено, а один випадок знято з розправи. На досмертну тюрму засуджені: Іван Зілінський, Григор Бураніч та греко-католицький монах Себастіян Саболь. Їх обвинувачувано в переводженні через кордон бандерівців, що перевозили вістки та військові інформації, як теж у фальшуванні документів. Саболя, що тепер мав би перебувати в Німеччині, суджено позаочно. Розправа відбувалася в супроводі величезної пропаганди в чеській пресі з наказу міністерства інформації, окремим обектом нападів якої була церква. При цьому атаковано теж неназваних урядників в американській зоні Німеччини, яких обвинувачувано, що вони дають притулок бандерівцям".

Повідомлення агентства АП відноситься до реферованого вже обширно на сторінках цього щоденника працесу проти здогадних членів Організації Українських Націоналістів та за допомогу Українській Повстанчій Армії. Точніші повідомлення про саму розправу та її перебіг від спеціяльного кореспондента „Свободи" будуть подані в черговому числі цього щоденника.

НОВА АМЕРИКАНСЬКА ПРОГРАМА В ЯПОНІЇ.

Токіо, 20 грудня. — Американський військовий губернатор, ген. Доґлес МекАртур, заповів нову програму відбудови і демократизації Японії. Програма відноситься головно до економічної відбудови країни. Ген. МекАртур заповів, що для досягнення економічної стабілізації і безпеки, японці хвилево мусітимуть зрезигнувати з деяких вольностей впорядкованого демократичного суспільства, насамперед як йдеться про господарську продукцію. Він заповів виразно, що будьяка інтервенція в цих справах з боку працедавців і робітників, як теж політичних рухів буде заборонена. Японський премієр в імені уряду висловив американському командантові „сердечну вдячність за вказівки та подрібну аналізу економічного положення Японії", стверджуючи, що власне господарська відбудова цеї країни лежить в спільному інтересі союзників і японського народу.

КОМУНІСТИЧНА ОЦІНКА ПЕРЕМОГ В КИТАЮ.

Софія, 20 грудня. — В цій столиці Болгарії відбувається тепер конгрес болгарської комуністичної партії, в якому беруть участь теж представники комуністичних партій з 18 інших країн. На вчорашніх нарадах відомий комінтернівський провідник Дімітров зокрема привітав дотеперішні комуністичні перемоги в Китаю, заявляючи, що вони перехилюють вкорисгь Совєтського Союзу світовий баланс в політичному спорі між Совєтським Союзом з одного боку, а Злученими Державами і Британією з другого.

ПОДЕШЕВІЄ ПОШТОВА ОПЛАТА ДО НІМЕЧЧИНИ.

Франкфурт, Німеччина, 20 грудня. (АП) — Тут офіціяльно повідомлено, що з днем 28 грудня оплата за поштову пересилку пакунків і подарунків з Америки до Німеччини подешевіє з десять на шість центів за фунт. Оплату можна було зменшити завдяки призначеним на ту ціль спеціяльним фондам з пляну Маршала.

ЗНОВУ ВІЙНА В ІНДОНЕЗІЇ

ГОЛАНДСЬКІ ПАРАШУТИСТИ ЗАЙНЯЛИ СТОЛИЦЮ ТА ІНТЕРНУВАЛИ УРЯД.

Батавія, Джава, 20 грудня (АП). — Недовго після зірвання переговорів між голандськими властями та урядом молодої Індонезької республіки, на Індонезьких островах Джава і Суматра вчора знову відновлено воєнні дії, що можуть послужити клясичним прикладом модерного „бліцкрігу"-у Голандські парашутисти несподівано зробили висадку в столиці Джави Джокджакарта, зайняли її та інтернували індонеський уряд. Згідно з з голандським комунікатом, там інтерновані: президент республіки, д-р Соекарно; премієр Магаммед Гатта, міністер закордонних справ Гаджі Агус Салім, головнокомандуючий індонезькою армією ген. Соердерімен, як теж попередній премієр Сутан Сяґрір. Рівночасно голандці повідомили, що їх війська переступили в багатьох місцях попередню лінію перемир'я та швидкими темпами посуваються вперед, майже не натрапляючи на індонезький опір. В самій столиці Джави голандці досягнули свою ціль віддавши тільки один стріл. На східному побережжі Джави зробили висадку голандські відділи моряків, що тепер швидко посуваються в глибину території.

МІЖНАРОДНІ КОМПЛІКАЦІЇ У ЗВ'ЯЗКУ З ВІЙНОЮ В ІНДОНЕЗІЇ.

Париж, 20 грудня. — Сьогодні рано тут мало відбутися надзвичайне засідання Ради Безпеки, що розглядатиме нове положення в Індонезії, витворене відновленням воєнних дій голандськими військами. Засідання відбудеться на пропозицію американського представника, д-ра Джезупа, піддержану австралійським представником, З цего робиться висновок, що події в Індонезії занепокоїли департамент стейту у Вашинґтоні, з доручення якого Джесуп домагався надзвичайного засідання Ради. Подібне занепокоєння виявляється теж в Лондоні. Індійський премієр Пандіт Негру висловив думку, що голандська акція в Індонезії „матиме серіозні наслідки в Індії, в Азії та, можливо, в деяких інших країнах теж". Він вважає, що данська акція „суперечить прінціпам чартеру Об'єднаних Націй".

ІТАЛІЙЦІ ПРОПОНУЮТЬ АРАБСЬКУ ДЕРЖАВУ В ЛІБІЇ.

Рим, 20 грудня. — Італійські колоніяльні експерти приготовляють плян арабської держави в Лібії, що політично й економічно співпрацювала б з Італією, якщоб ОД знову передали Італії цю колишню її колонію. Плян опісля розгляне італійський уряд та з черги передасть його під розгляд урядам Злучених Дер-Держав, Британії і Франції ще перед відновленням нарад Генеральної Асамблеї в Ню Йорку в квітні наступного року. Ця сама справа мала б бути теж заторкнена в розмовах італійського і французького міністрів закордонних справ, що відбудуться сьогодні в місті Каннес. Головним предметом цих розмов будуть справи італійсько - французького митного союзу та проблема участи Італії в Північно-Атлантійському союзові.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІЙСЬКА В НІМЕЧЧИНІ, НА ВИПАДОК ПОТРЕБИ, ДОЛУЧИЛИСЯ Б ДО ЗАХІДНО-ЕВРОПЕЙСЬКОГО ОБОРОННОГО СОЮЗУ.

Лондон, 20 грудня. — З авторитетних джерел тут повідомлено, що вже приготовано та вислано під розгляд американського уряду подрібний плян, який передбачує включення американських окупаційних військ в Европі до збройних сил країн західноевропейського оборонного союзу, якщоб на це зайшла нагла потреба. Згідно з цим пляном, американські війська в Европі, на випадок війни, перейшли б разом з усіми іншими західно - европейськими збройними силами під безпосередню дійову контролю філд маршала Монтґомері, предсідника комітету головнокомандуючих західно - европейського оборонного союзу. Цей плян мав би тимчасовий характер, як довго відповідними договорами не буде наладнаний цілий комплекс спільних оборонних проблем европейського й американського континентів.

СОВЄТИ ПОГОДЖУЮТЬСЯ НА РОЗМОВИ В СПРАВІ АВСТРІЇ.

Відень, 20 грудня. — Совєтський політичний представник при австрійському уряді повідомив, що совєтський уряд не матиме застережень щодо відновлення переговорів в справі мирового договору з Австрією. Совєтське пресове агенство передало рівночасно відповідну заяву совєтського уряду австрійському представникові в Москві, у відповідь на відповідні пропозиції австрійського уряду. Америка, Британія і Франція вже раніше зайняли до цеї справи позитивне становище.

ДЕ ҐОЛЬ ВИДВИГАЄ НОВИЙ ПЛЯН ЩОДО НІМЕЧЧИНИ.

Париж, 20 грудня. — Ген. Шарль де Ґоль, в своєму зверненні до краєвої ради Об'єднання Французького Народу видвигнув вчора новий плян щодо розв'язки німецької проблеми. Він домагався включення пропонованої федеративної німецької держави в ширший плян европейського господарського союзу, що крім західної Европи включав би теж частину Африки.

ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ СТРАЙК ІТАЛІЙСЬКИХ УРЯДНИКІВ.

Рим, 20 грудня. — Опанована комуністами італійська Генеральна Конфедерація Праці проголосила на сьогодні 24-годинний протестаційний страйк майже 1,100,000 державних урядників. Причиною страйку є факт, що уряд частинно відкинув домагання щодо підвишки платні. В цій хвилині ще не відомо скільки урядників послухали комуністичного заклику, але загально вважається, що страйк цілком спаралізує на 24 години всю урядову службу й обслугу в країні.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
Число з понеділка (англійською Частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

Classified Advertising Department, 597—7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НА ВИПАДОК НОВОГО „ДІ ПІ" ЗАКОНУ

Є надія, що до Америки зможе дістатись більше число переміщених осіб, як це передбачене законом, відомим під назвою "Displaced Persons Act". З різних боків чути, що в новому конгресі буде предложене домагання допущення до Злучених Держав 400,000 "Ді Пі", а теж облегшення вимог, які ставиться тепер скитальцям, що бажали б сюди дістатись. Іншими словами буде взновлена ця акція, яку вели вже давно ліберальні американські кола, маючи за собою широке поперття церков та різних гуманітарних та культурних установ.

Минулий конгрес не можна назвати прихильним у відношенню до справи допущення більшого числа "Ді Пі". Щоби не вбивати самої справи, треба було погодитись на те, що можна було осягнути йдучи на різні уступки. Так повстав закон про допущення 205,000 "Ді Пі" до Злучених Держав. Казали: Ліпше щось, як ніщо. Але зараз пішла завзята акція проти нього, якій дуже пособляли цьогорічні президентські вибори. Кампанію повели в першу чергу жидівські організації. Вони виходили зі заложення, що ухвалений закон є дискримінаційним, зверненим проти жидівських "Ді Пі". Як знаємо, існуючий закон звертав головну увагу на таких "Ді Пі", які Америці найбільше придались би як робуча сила на фармах, в домашній обслузі й т. п. Якраз таких є найменше між жидівськими "Ді Пі". Закон мав теж певні застереження щодо часу, коли хто прибув на скитальщину, що жиди теж вважали кривдою для жидівських "Ді Пі".

Якби не було, важне це, що тепер буде можна добитись в новому конгресі ліберальнішого закону щодо вимог допущення "Ді Пі" до Америки, а теж і побільшення скитальчої квоти. Насувається питання, як нам, американським українцям, використати цю ситуацію, щоб облегшити доступ до Америки українським скитальцям, і то не тільки тим, що зголошуються на фармерські чи тим подібні роботи, але й іншим, а зокрема українським інтелектуалам. Бо як говорити про якусь "дискримінацію" в справі еміграції до Америки, то українці падали її жертвою ще від закінчення першої світової війни. Вже самі окупанти українських земель не давали змоги українцям емігрувати. Теж і нині, хоч українська скитальщина мало не найсильніша, число українців, що вже прибули до Америки, є дуже мале в порівнанню з іншими національностями. Дотого навіть і це коле в очі тих, що самі чуються покривдженими і вони виступають в американській пресі проти українських скитальців. Одначе зміна закону можливо здержить цю негуманну проти-українську акцію.

Ще треба мати на увазі, що нюйорський конгресмен Селлер пробіцяв американським полякам, що буде в новому конгресі за допущенням до Злучених Держав 5,000 "Ді Пі" з Шангаю в Китаю, де їх життя загрожене з приводу комуністичного наступу. Український Конгресовий Комітет вже інтервенював у справі рятування українських скитальців, що теж є в Шангаю, чи взагалі в Китаю. Тепер треба припильнувати, щоб і вони могли дістатись до Америки. Теж треба б уможливити прибуття до Америки тим українцям, що є на роботах в Англії. Новий закон повинен принести полегшення в багатьох інших справах і це повинні використати теж і українські "Ді Пі".

В зачарованому колі українського партійництва

Ашаффенбурська „Неділя" з 5-го грудня надрукувала в помітно тенденційному насвітленні обширну вістку про „розкол між бандерівцями", називаючи всілякі конкретні факти. В тому самому числі надруковано теж статтю В. Косара п. з. „Що сталося", іменно про „кулiси нової підривної кампанії ОУН (р) проти УНРади". Подібні вістки продіставалися до нас всілякими приватними шляхами вже раніше, подібно як і їх тими самими шляхами потверджується і тепер. Значить, з якими застереженнями до повідомлень „Неділі" та з „приватних джерел" і не підходити б, вже не можна позбутися враження, що в цій групі українських націоналістів, іменно в групі Степана Бандери, відомої під назвою Організації Українських Націоналістів-Революціонерів (ОУН(р) заіснували, чи краще остаточно проявилися нові суперечки і розбіжності, що знову готові коштувати українцям в Европі зайвого зужиття багато енергії на внутрішньо-партійну боротьбу.

Ціла справа в насвітленні згаданої вже „Неділі" та статті В. Косара виглядала б в скороченні так:

В ОУН() вже від давна позначувалася „внутрішня опозиція" та всілякі розбіжності думок що проявлялися головно в розбіжностях між проводом організації і т. зв. Закордонним Представництвом Української Головної Визвольної Ради, хоча цю останню, в освітленні „Неділі", оцінюється як твір і прибудівку ОУН(р). В ОУН(р) головну ролю грав Степан Бандера і Ярослав Стецько та інші, тоді як в ЗП УГВР намагались вести „свою політику" Микола Лебедь (автор книжки про УПА та головний керівник революційної боротьби ОУН(р) в Україні під час війни, тоді як С. Бандера був в німецькому концентраційному таборі), о. Гриньох та інші. Згідно з дальшою оцінкою „Неділі" ОУН(р) мала стояти на більш виключному становищі і більше дбати про „партійну лінію", тоді як УГВР була наставлена більше ліберально - демократично. Властиве „внутрішня опозиція" УГВР в ОУН (р) мала бути головною причиною, що ОУН(р) приступила до УНРади, хоча і по довгих ваганнях та з різними засереженнями.

Згідно з твердженнями кореспондента „Неділі", в Міттенвальді мав відбутися з'їзд ОУН (р) на якому „створилася група приблизно 20 чоловік, що була в постійній і послідовній опозиції до п. Бандери та його „генеральної лінії". Опозицію очолюваної М. Лебедем групи УГВР проти С. Бандери мали піддержати теж цілий ряд інших визначних членів ОУН (р), згуртованих навколо УГВР, зокрема всі військовики, „навіть безпартійні". В опозиції опинилася теж редакція „Української Трибуни". У висліді, С. Бандера мав виключити опозиціонерів з ОУН(р) та призначити шістьох інших осіб до ЗП УГВР. Але опозиціонери зі свого мандату в ЗП УГВР не зрезигнували а визначених С. Бандерою нових представників УГВР не признала.

Опісля група С. Бандери намагалася перевести „палатну революцію" у видавництві „Українська Трибуна" та захопити в свої руки редакцію газети. В цьому напрямку мали бути пороблені теж „конкретні заходи", але опозиціонерам пощастило задержати видавництво в своїх руках, хоча передбачають ще всілякі інші трудноці.

Це в короткому стан речей в ОУН (р), як їх характеризує „Неділя". З інших інформацій на цю саму тему потверджується ці суперечності, хоча не завжди в однаковому насвітленні. З інформацій „Неділі" пробивається виразно тенденція представити ОУН (р) і Степана Бандеру в гіршому світлі, ніж ЗП УГВР та цілу опозицію з М. Лебедем на чолі, тоді як інші інформатори намагаються представити Бандеру і його співробітників ще як „найбільше тверезі голови" в цій групі націоналістів.

На підставі наявних публичних і приватних інформацій та повідомлень в цій справі ще аж ніяк не можна б собі виробити точнішого уявлення про справжні причини цього нового партійного спору в одній групі націоналістів та про його серйозність, бо всі ці вістки ще досить не держаться купи, а з наведеними принципово-програмовими аргументами не важко добачити звичайні собі персональні амбіції. Проте, одне виявляється з неомильною ясністю: цього непорозуміння бажають собі більшість противників і ворогів цієї групи, що теж дозволяє на всілякі заключення.

Не входячи в саму суть цієї не вияснеої ще справи, можна з певністю твердити тільки одне: дискусія та різні погляди на різноманітні справи є не тільки природні, але й корисні, якщо з них витягається спільний висновок та в їх результаті знову находиться „спільну мову". Навіть зі сварні може вийти нова і творча думка. Але шкідлива буде завжди дискусія, що матиме у висліді тільки загострення непорозумінь та розбиття народних сил. Без огляду на всі ці застереження, що їх можна висунути до цієї групи націоналістів, одного не можна заперечити: вона без сумніву охоплює велику кількість найактивнішого і найбільш патріотичного українського елементу. Ця група теж має безсумнівні заслуги в організації боротьби проти нацизму під час війни та проти большевизму сьогодні. Вона своїм людським матеріялом та ідейним динамізмом може відіграти одну з головних роль в дальшій українській визвольній боротьбі, якщо збереже свою внутрішню силу та підпорядкує свої партійні і особисті інтереси загально-національній справі, приймаючи за свої всі демократичні засади. Але ніякої користи для України та для української справи не вийшло б з розбиття цієї групи та ще дальшої атомізації внутрішньо-політичного українського життя. Ця група, крім усіх своїх добрих прикмет, має теж чимало всіляких хиб і недостач, подібно як і кожна інша політична партія; на світі немає нічого завершено ідеального. Але вона є частиною, і то важливою частиною, загально - українського визвольного фронту і кожне ослаблення цієї групи, було б рівночасно і ослабленням її фронтової ділянки. Тому тільки з відразою приймається ці наглі ликування всіляких посторонніх пігмеїв, що хотіли б пекти свою маленьку партійну чи навіть особисту печеню, байдуже яким коштом. Для порядку згадаємо, що один з чільних і відповідальних представників другої групи ОУН висловив тільки глибокий жаль з приводу цього непорозуміння та рівночасно бажання і переконання, що ці непорозуміння не матимуть таких наслідків в цій групі, як мали дев'ять років тому в одній ще тоді ОУН.

Треба висловити надію, що ці побажання і переконання здійсняться та що провідні кола УОН (р) і УГВР виявлять тепер стільки доброї волі, відповідальности і патріотизму у відношенні до себе самих, скільки героїзму, завзяття і посвяти та жертвенности вони виявили в боротьбі проти ворогів України. Тоді вони за другорядними розбіжностями думок не тільки між собою, але й з другими групами та партіями напевно не переочать без сумніву першої та найважливішої і спільної для всіх одної думки: добра української справи в ці грізні часи. Йому на ім'я: єдність і консолідація всіх українських сил, зокрема політичних і революційних.

Ювілей большевицької біблії

Комуністичні партії Совєтського Союзу та інших країн по той бік залізної заслони в жовтні цього року урочисто святкували десятиріччя з дня виходу в світ „Короткого курсу історії ВКП(б)".

З нагоди десятирічного ювілею біблії большевицького тоталітаризму совєтська пропаганда зчинила несамовитий галас і метушню. Цю сфальшовану і достосовану до потреб партії офіційну версію народження і розвитку російського комунізму буднично називано в совєтській пресі та радіо, на урочистих зборах і в доповідях „енциклопедією марксизму-ленінізму", „ідейною скарбницею большевизму", „шедевром сталінського генію", „настільною книгою мільйонів".

Наклад короткого курсу перевищив усі рекорди такого роду. За десять років її перевидано в СССР 38 разів різними мовами з накладом 34,2 мільйонів примірників, в тому числі 2,9 мільйонів українською мовою. Перекладено цю книгу і чужинецькими мовами. Проте, вона, крім Польщі, Румунії, Югославії та інших совєтських сателітів, не мала ніякого успіху. Без перебільшення можна твердити, що в комуністичній деспотії ця книга відограє таку ж ролю, як славнозвісний „Майн Кампф" в фашистській Німеччині.

Укладений і апробований найвищими комуністичними інстанціями в Москві підручник історії партії став комуністичним евангелієм, катехізмом і символом большевицької віри. З 1937 р. і донині триває там організована партійно - урядовими чинниками кампанія примусового вивчення теорії та історії большевизму. Усіх совєтських людей — робітників, вояків і старших армії, інтелігенцію, колхозників обов'язують в гуртках або індивідуально вивчати большевицьку біблію. Викладання історії ВКП (б) запроваджено в старших клясах середньої школи, а усіх вищих навчальних закладах. Історію і теорію большевизму спекулятивно проголошено „основою всіх наук", а її опанування „найважливішою справою партійних і непартійних большевиків". Цим, власне пояснюється таємниця рекордового накладу короткого курсу.

В тоталітарних країнах дозволено вивчати історію лише з погляду сьогоднішніх інтересів панівної кліки, під кутом зору однієї офіційної ідеології. Там не можливе вільне досліджения минулого. Через те там праця дослідника є надзвичайно тяжка і небезпечна. Він передусім мусить дбати, щоб не зобочити від офіційної ідеології, бо найменше ухилення від неї вважають за державний злочин.

Доля тих совєтських істориків, які працювали в царині історії партії, переконливо свідчить про це. До 1938 р. в СССР опубліковано кілька десятків праць з історії большевизму. Серед авторів їх були такі визначні діячі й проводирі партії, як Зінов'ев, Каменев, Бухарин, Троцький, Бубнов, Кнорин, Попов, Пйотровський, Ярославський та інші. Ці праці по різному пояснювали генезу і розвиток большевизму, відбивали ідеологію кількох течій і груп, які весь час існували в лоні большевицької партії і змагалися за владу. Але ці праці Сталін, поки ще він не став необмеженим диктатором, мусів толерувати. Пізніше, коли завершено винищення опозиції, всі ці книжки визнано суперечними і шкідливими сталінській схемі партійної історії і вилучено з ужитку. Політична діяльність авторів цих праць закінчилася трагічно. Лише про одного Ярославського можна сказати, що він умер своєю смертю. Інші ж зійшли з життєвої арени в могилу від кулі. Внаслідок чисток і боротьби з опозицією фізично знищено понад 20 дослідників історії партії.

Большевицька партія ніколи не була єдиною і монолітною, як це намагається довести короткий курс. У ній завжди існували різні групи і течії. Вони боролися за неподільну владу в проводі партії і совєтської держави. Так само ніколи не була партія єдиною з погляду ідеології. І засновник большевизму Ленін, і його наступник Сталін часто змінювали свої погляди, тлумачачи в певний спосіб і пристосовуючи до конкретної історичної дійсности ідейні заповіти Маркса та Енгельса, творячи свої власні теорії. За роки існування большевизм пройшов складну внутрішню еволюцію. Від непримиренної, фанатичної, клясово-пролетарської догми перших років революції він самодегенерувався до сталінізму, потворного конгломерату решток розгубленої революційної віри з ідеями московського великодержавництва і націоналізму.

Після винищення опозиції і створення позірної єдності в лавах партії Сталін, подбав про уніформовану совєтську ідеологію. Насамперед почали з підручника історії і теорії большевизму. Сталін особисто опрацював напрямні для укладання нового підручника історії ВКП(б), дав свою схему партійної історії. Незабаром після того до ЦК надійшло кілька варіянтів книги з історії партії. Проте жадний з них не вдповідав вимогам. Тоді Сталін сам очолив бригаду іс-

(Докінчення на стор. 3-тій)

ДРЕЗДЕН „СОВЄТСЬКИЙ"

(Будні совєтської окупації)

6)

Повернувшись, нарешті, з Москви, Пікк став до праці в політвідділі РККА (рабоче-крестьянской армии), але й ще не вживав ніяких заходів для захисту своїх одноплемінників. І тільки коли з часом прийшов новий наказ-гасло товариша Сталіна:

— „Враг побежден, лежачего не бьют", —

почался щось на зразок крутих большевицьких поворотів, якими взагалі багата вся, практично комуністична здійснювана, їхня політична й духова „ідеологія". Почали вживати заходів до припинення розгнузданої анархії озброєної людської дичавини в її поводженні з місцевим німецьким населенням. Заходи ці були для большевиків звиклі: показові суди, масові розстріли, розформування й переформування частин, і т. д. і т. д.

І лявіна грабіжів та насильств поволі почала втрачати на силі.

За час дикого розгулу першого періоду перебування переможної червоної армії в переможеному Дрездені було, зокрема, розграбовано Дрезденський державний банк, розгромлено й розпито всі величезні запаси Дрезденського горілчаного заводу і т. д. і т. т. В час розгрому банку військова частина, в якій перебувала я, привезла, між іншим, повну легкову машину німецької грошової валюти із Дрезденського банку. На ці гроші було офіційно придбано у приватних власників - німців п'ять чи шість великих будинків — „у власність Совєтського Союзу"; окрема, за 150,000 німецьких райхсмарок куплено у якоїсь баронеси Єлізабет її чудову віллю під назвою „Брантшайн", на вулиці Дегелештрасе 1. Правда, гроші в неї незабаром відібрано, підстроївши, нібито її пограбували якісь кримінальні бандити, і сердешна баронеса лишилась і без вілли, і без грошей. Потім поневірялася десь по приватних помешканнях.

Наша військова частина мала завдання — демонтувати й вивозити до Совєтського Союзу важливіші індустріяльні заклади. Але що то був за демонтаж! Без найменшого пляну, без надії десь те підприємство поставити на ноги й пустити в рух у себе, бралося найскладніше, найцінніше устаткування фабрик і заводів, усе те виривалося з приміщень, билось, ламалось, горами залізного брухту звалювалось у вагони і — невідомо пощо й для чого — спрямовувалось на „родину", як великі трофеї, як щедрий дарунок їй від славних її єсінвпереможців...

„Це наша вина".

Отже, в побіжно змальованому вище періоді комуністичні завойовники Німеччини аж ніяк не звертали уваги на німецький народ, як ціле, як живий об'єкт людської спільноти, що, не зважаючи на поразку в війні, залишається народом і все ж таки має якесь право на бодай якесь існування. Вони тоді вбачали лише завойований терен, звертали увагу лише на майно та цінності, що можуть задовольнити їхні грабіжницькі інстинкти загарбників.

Поволі, з бігом часу, надійшов другий період. На поверхню політичного життя німецького народу виплинвае відкомандирований із затишного притулку в Москві, згадуваний уже Пікк. Він, за вказівками його хазяїв-хлібодавців із червоного Кремля, починає провадити вперту політику дальшого запаморочення свідомости мас німецького народу сплюндрованої країни твердженням, що сталося, винен виключно сам німецький народ, і то весь народ у цілому. Він переконує праворуч і ліворуч, використовуючи широко розгалужений апарат комуністичної пропаганди, що всякі злочини, заподіяні німецькому народові, все, що робили большевики з перших днів окупації з беззахисним населенням — це безпосередні наслідки поведінки і дій нацистів на російських землях. Вбиває в голови німцям переконання, що все це — „унзере шульд" (наша провина): як поводили себе нацисти там, так і совєтський вояк, мовляв, цілком логічно, поводить себе тут. Що це, мовляв, не якась політика московсько-большевицького керівництва, а виключно пімста совєтського вояка за кривди, заподіяні німцями його землякам. А винен за ті кривди весь німецький народ.

Оскільки в окупаційних совєтських військових частинах починається і жахливо прогресує в цьому періоді дезертирство, Пікк добивається цілковитої ізольованости червоного війська від німецького населення. То дарма, що основна причина дезертирства була ясна й очевидна для кожного незасліпленого пристрастями комуністичної ідеології: совєтський вояк наочно побачив, нарешті, і переконався, яка то величезна різниця між життям населення в країні „зогнилого капіталізму" і життям у славословленому десятки років совєтському „раю". І совєтський вояк, глибоко відчувши всі переваги ганьбленого комуністичною пропагандою життя в країні, опанованій досі страхітливим фашизмом, рішуче міняв позиції, скидав із себе уніформу, таксяк переодягався в цивільне і непомітно зливався з масою німецького населення.

Для комуністичної пропаганди цих підстав дезертирства не існувало. Пікк і його пропагандивний апарат винаходили інші причини, які вимагали ізоляції червоного війська від цивільного населення Німеччини. Серед німців, — твердили вони, — багато агентів імперіялізму і фашизму, багато позалишалось розгромлених, але не добитих фашистівських організацій, які, на спілку з західними імперіялістами готують грунт для нової війни — війни проти СССР — „батьківщини соціялізму", а тому, мовляли, не можна припускати найменших зв'язків червоної армії з німецькими масами.

(Дальше буде).

В. Шемердяк.

УКРАЇНСЬКА ДИВІЗІЯ

Час від часу проводиться дискусія над різними виступами українського політичного світу в ході минулої війни. Не бракує при цьому пристрасного насвітлювення тих чи інших сторінок, закидів, взаїмних обвинувачень, тощо. До справи широко дискутованої й різнородно насвітлюваної можна зарахувати створення Української Дивізії. Спробуємо тут подати обективний погляд на початок творення дивізії та політичне тло цього факту. Про кінець ще зайво говорити.

В засаді треба відкинути тут всяке вмішування московського агентурного чинника, який дає свої шовіністичні пояснення щодо українських визвольних змагань. Вмішування московських большевиків з підлеглими їм іншомовними розгалуженнями, в оцінці повстання дивізії ніпричому.

З українського боку творців дивізії властиво не було. З українського боку були тільки люди, що силою обставин мусіли за цю справу взятися, а як добрі українці дбати про це, щоб витягнути з такого факту якнайбільше користи для української національної спільноти. Українці прийняли вістку про творення дивізії не як німецький подарунок, чи витягнену німецьку руку, але як добру нагоду для творення своєї збройної сили, що могла на випадок продовження німецько-московської війни дуже пригодитися. Перед тими українцями, що п р и к л а д а л и свої руки до творення дивізії, стояла ще живцем недавно таки справді жива, леґенда Леґіону У к р а ї н с ь к и х Січових Стрільців, що мимо аналогічного початку, відограв в історії визвольних змагань України неабияку ролю. Практичний [illegible] використати кожну можливість, щоб тільки дістати зброю в руки, й набути військових знань.

Це була перша військова українська формація, що творилася після двадцятьшістьлітньої перерви. Ні Польща, ні большевицька Московщина, ні Румунія, ні Чехословаччина, ні Мадярщина, що окупували українські землі до німців, ніколи не дозволяли на формування навіть національних малих українсько-військових відділів. Загибаюча гітлерівська Німеччина згодилася на таке не з сантиментів до українців, а просто з безвиглядного тоді вже положення. Німцям ішло про придбання „гарматного мяса, а українцям про свої власні цілі в недалекому майбутньому, так і пізніше.

Пропагандивні засоби, що їх вживала німецька сторона, а під її натиском теж й українська для придбання вояцтва, річ маловажна. Хіба німецькі імперіялісти не везли в запльомбованому вагоні Леніна для цього, щоб добивав царський режим?

Український народ, як бездержавний, не міг співпрацювати або не співпрацювати з окупаційними владами. В московській армії за другої світової війни було в чинній службі не менше як пять мільйонів українців. Було їх багато в арміях чеській, румунській, та мадярській. Чимало українців загинуло теж в одностроях польської армії, на фронтах, та й у німецькому полоні. Спосіб гоніння на фронт, що його вживали комуністи в підбитій Україні, був без порівнання жорстокіший за ті способи, що їх вживала Польща, Чехословаччина, Мадярщина й Румунія, чи навіть гітлерівська Німеччина. Москалі гнали старих і малих, без вишколу й без зброї, додавали тільки вояцького запалу гоненим прикладами крісів та кулеметними стрічками. Нігде не брано під увагу справжні почування українців, бо кожна окупаційна влада на свій лад використовує завойовану націю і глядить за фізичним знищенням її та її моральним занепадом. Пошарпана окупаціями Україна, бездержавний український народ, стероризований, мусів піддаватися в великій мірі комбінаціям всякого роду „визволителів", по добрій волі чи без неї. Спеціяльно підкреслювати дивізію як акт співпраці з окупантом, — не подавши всіх наслідків інших окупацій — несправедливо. Українців не зобовязує вірність чи обовязок супроти будької ворожої окупаційної сили. Єдине, що їх зобовязує — це любов до Батьківщини. Прямо смішним треба вважати закиди, що мовляв німецькі однострої і зброя потворили серця і душі українських вояків — німецькими. Подібно мається справа з тими українцями, що носять на собі однострої комуністичної Москови чи носили польські однострої. Ніхто душі тих людей за однострій не купив. Усі вони, чи в советських лахах, чи в німецьких чоботях, чи в одностроях інших окупаційних армій, були і є переповнені любовю до України і українська визвольна справа живе в їхніх серцях.

Дивізія була зраджена й розгромлена під Бродами. Як виходить тепер на яв, командування німецького вермахту на Брідському відтинку фронту було в порозумінні з москалями. Ціною української дивізії мало спасти свою шкуру. Українська дивізія, хоч здесяткована морем заліза, що звалилося на неї, вирвалася з оточення й більшість вояцтва пішла в Українську Повстанську Армію, щоб далі продовжувати збройні змагання за волю. Рештки цеї Дивізії оглядаємо сьогодні в Англії.

Україна сьогодні окупована советами, український народ поневолений. Українці в Україні відбувають військовий вишкіл в советській армії, поза межами України дбайливо розпорошені поміж москалями та іншими народами московської вязниці. Військової української частини під советами ніколи не було й не буде. Таким чином ці скромні недобитки українського вояцтва являються нині добре, вишколеною, і по військовому здисциплінованою формацією, якої роля в історії своєї країни ще не закінчена. Знов тим воякам з Дивізії, що боролися й гинули з думкою про свою Україну, належиться від українців пошана, така сама, як її віддають інші народи своїм воякам. Як би не гірка бездержавність, напевно українці не служили б в ніяких окупаційних арміях та не шукали б постійно шляхів для рятунку своєї Батьківщини. Українські вояки з Дивізії ніякі фашисти чи націсти, як це горлає московська пропаганда. З імям України на устах ішли ці вояки в бої, так як і жили з її імям на устах, караючись за колючими дротами. Світ, що приглядається тепер агресії большевицької Москви, розуміє щораз краще трагічне положення українського народу, властника найплодючішої землі та рівночасно потоптаного найжахливішою силою світової історії — варварською Москвою. Вчора ще, того зрозуміння український народ не мав. Тому так легко могла московська пропаганда оклеветувати цілий український визвольний рух, втому і такі події, серед яких повстала Українська Дивізія.

ПАРИЗЬКІ НОВІ ЛЯЛЬКИ.—Попит за такими ляльками, як їх бачимо на картині, такий великий у Парижі з приводу наближаючогося Різдва, що не можуть дати собі ради зі замовленнями, бо так багато їх одержано, головно з Америки.

Боротьба за Громадські Права

Трохи більше як рік тому назад, створений Президентом Комітет Громадських Прав видав свій відомий звіт під назвою „Щоб Забезпечити Ці Права". В тім звіті є і критика за неспроможність американської демократії забезпечити рівні права расових та релігійним меншинам і разом з тим вказано що американці можуть зробити, аби направити цю несправедливість шляхом „нормальних заходів конституційного уряду".

Хоч цей документ викликав широке зацікавлення і признання, проте найбільшим його наслідком є розкол в демократичній партії, що довів до створення н о в о ї політичної партії в південних стейтах — партії захисту стейтових прав. Політичні сварки, які слідували, затемнюють факт, що американці в багатьох частинах країни поставились уважно і прихильно до звіту Президентського Комітету. На це вказує початок руху за забезпеченням громадських прав в першу чергу в своїм місті. Цей рух виник в місті Монтклер, в стейті Ню Джерзі, з населенням в 45,000. Під враженням звіту Президентського Комітету, люди того міста хотіли прикласти і свою працю до того, аби загладити розходження між теорією та практикою демократичного с п і в ж иття. Вони рішили, що треба почати на місці, в свому-ж місті. В першу чергу треба було вияснити, як стоїть справа з громадськими правами в їх місті.

Ініціятори тої справи спочатку почали приглядатися до умов життя в певній дільниці. До них пристали зацікавлені особи в сусідних дільницях. Незабаром їх підтримали пять громадських організацій. Тоді організовано групи добровольців, що мали досліджувати умови праці, житлове питання, справу освіти, громадських установ, шпиталів, клінік, розвагових можливостей в місті Монтклер. Звернули увагу саме на ці ділянки громадського життя, бо в них найбільше трапляється випадків несправедливости, дискримінації зогляду на расу ,віру, чи національне походження.

Після поважних студій, багатьох розмов, ті групи добровольців подали свої звіти. На основі цих звітів зроблено підсумок про досягнення міста в ділянці переведення в життя однакових громадських прав, а також і про недостачі та помилки. Виявилося, що чимало мешканців Монтклер позбавлено їх конституційних прав.

В наслідок переведеної праці, громадська опінія була підготовлена до того, аби перевести бодай деякі бажані зміни в свому суспільстві. До місцевого шпиталю були запрошені вперше лікарі-нігри, їм дозволено приймати і лікувати своїх пацієнтів. Школи взялися за переведення міжгрупової освіти між своїми вчителями. Населення міста почало більше цікавитися та боротися проти дискримінації, від якої терплять деякі їх співгромадяни.

Монтклер подав приклад іншим містам. Зацікавлені цим рухом громадські місцеві діячі з стейту Ню Йорк та з стейтів Нової Англії зїхалися в Ню Йорку для обговорення того, як треба переводити подібні дослідження і як подавати до загального відома їх наслідки. Деякі міста в середньо-західній частині країни плянують такі дослідження, після чого має відбутися в Шікаґо нарада, подібна до тої, що відбулася в Ню Йорку.

Наради в Ню Йорку і в Шікаґо є початком цілої серії таких нарад, започаткованих Краєвою Громадською Радою по охороні громадських прав. Раду засновано після видання звіту Президентського Комітету. До неї належать 48 релігійних, освітніх, громадських та промислових діячів. Вони пропагують створення сталої, урядової комісії по охороні громадських прав, яку пропонував Президентський Комітет в своїм звіті. Головним завданням Ради є — охороняти громадські права для всіх американців, вважаючи цю справу неполітичною, н е п а р т і й н о ю, дорогою кожному американцеві. В своїй праці Рада керується звітом Президентського Комітету, який на довгі роки буде підручником для в с і х, кому дорога американська демократія.

Загальна Рада.

Ювілей большевицької біблії

(Докінчення зі стор. 2-гої).

ториків, колективною працею яких і був короткий курс. Особливо Сталін написав один з підрозділів „Про діялектичний і історичний матеріялізм", де викладено основні засади большевицького світогляду і філософії.

Політична мета короткого курсу — дати новий уніфікований посібник історії партії, очищений від різних ідеологічних збочень і ухилів, властивих усім попереднім працям з історії большевизму, створити бодай фальшиву, але відповідну новим потребам і сьогоднішному станові в партії схему партійної історії, довести непомильність політики партії і її проводирів Леніна та Сталіна на протягом всієї їхньої діяльности, прославити і возвеличити сучасного московського диктатора.

Короткий курс — це велетенський незграбно сфабрикований панегерик на честь Сталіна, суцільний мит про його життя та діяльність. Майже на кожній з 338 сторінок книги згадується ім'я Сталіна. Яскраво виступає нічим незавуальована тенденція довести, що Сталін завжди був у партії другою особою після Леніна. Отже, він тепер має всі підстави бути першою особою після смерти свого попередника.

Між тим, не є таємницею, що Сталін до захоплення державної влади большевиками був незнаним і малодосвідченим революціонером, якому доручили виконувати другорядні та третьорядні завдання. Всемогутнім диктатором, який тримає в своїх руках всі важелі партійного і державного проводу, він став за кілька років по смерті Леніна.

1922 р., коли Ленін був вже прикутий до смертної постелі, Сталін спромігся перебрати пост генерального секретаря партії. Проте лише в 1928 р. він зміг розпочати рішучий наступ проти інших проводирів партії — Троцького, Зінов'єва, Бухарина, Рикова, Каменева, які стояли на його шляху. І до 1938 року йому вдалося винищити політичну опозицію, усунути всіх конкурентів.

Короткий курс рясно позначений низькопоклонством перед кремлівським божком, безмежним роздуванням його „історичних заслуг", брехливим приписуванням йому вирішальної ролі навіть у тих подіях з життя партії та советської країни, в перебігу яких він не брав ніякої участи, величанням його всіма можливими епітетами.

Такі вирази, як геніяльний проводир, вождь світового пролетаріяту, найвидатніший діяч в історії людства, мудрий стратег революції, великий полководець, любий батько народів, найбільший теоретик марксизму, непомильний керівник й інші їм подібні рясніють в книзі. Цитати з його промов і писань подано мало не на кожній сторінці. В короткому курсі згадано ім'я Сталіна більше як 150 разів. Є такі сторінки, де це імя згадано по п'ять-шість разів.

До недавна підручник історії партії вважали колективною працею групи советських істориків, про персональний склад якої ширшому загалові нічого не було відомо. Правда, большевицька пропаганда завжди підкреслювала визначну ролю Сталіна в створенні „енциклопедії марксизму-ленінізму", не пояснюючи конкретно в чому полягала ця „визначна роля".

Проте не багато було таких, що поважно сприймали ці твердження, значно їх люблять большевики випинати на перший плян „ініціятиву вождя". Достоменно було відомо, що Сталін є автором одного з підрозділів обсягом на 38 стор.

Однак несподівано останнього часу автором цілого короткого курсу зробили Сталіна. Офіційним підтвердженням того, що ця книга, мовляв, написана Сталіном, є включення її до повної збірки писань і промов Сталіна, видаваної тепер у Москві. Зміст чотирнадцятого тому повної збірки творів Сталіна становить згадана книга.

В. Немирович.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

Жертви, надіслані на цю ціль, як теж добровільну доплату до передплати „Свободи", потверджуємо з подякою проголошенням в цій рубриці.

Ліста: ч. 33.

Відділ:	Жертва:
Peter Muchnij	$ 4.50
John Zadorozny, передпл.	3.00
Семен Качмар	3.00
Ігнатій Поліха	2.00
Йосиф Ріпець	2.00
Stephan Maslowsky	1.00
1 Лабовська Евдокія	2.00
7 Nestor Nicholas	2.00
13 Nicholas Drewecki	2.00
13 Agatha Katchmar	1.00
39 М. Клюсик	2.00
42 Evfemia Burke	1.00
69 Іван Дмитрів	2.00
69 Іван Єдинак	2.00
70 Бітрис Білобрам	2.00
73 D. Lobodiak	2.00
76 Максим Сороколіт	2.00
83 Теодора Учень	2.00
102 Мафтей Притуляк	2.00
104 Анна Масковіта	1.00
130 Nicholas Markow	2.00
147 Michael Pikol	2.00

Відділ	Жертва
155 Лука Циктор	5.00
292 Інж. Дячун Іван	10.00
292 Гальчишак Стефан	3.00
292 Кичмар Катерина	3.00
292 Дубрівний Дмитро	2.00
292 Андрусевич Михайло	2.00
292 Запотічний Дмитро	2.00
292 Чистух Семен	2.00
292 Ониськів Григорій	2.00
292 Шпирка Петро	2.00
292 Беньо Іван	2.00
292 Сидорак Марія	2.00
292 Свантко Андрій	2.00
292 Ковальський Тома	2.00
292 Янко Микола	2.00
292 Бродяк Василь	2.00
292 Семеген Микола	2.00
292 Чорний Стефан	1.00

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ.

Від. 248: Проголошено Заплітна, а має бути П. Заплітний $2.00. Проголошено Маскила, а має бути М. Маскула $2.00.

ПІДПРИЄМСТВО ЕНДІКАТ ВИПЛАТИТЬ МІЛЬЙОНОВИЙ БОНУС.

Ендікат, Н. Й. — Фабрики взуття Ендікат - Джансон виплатить своїм робітникам $2,700,000 бонусу. Є це вже другий бонус, який платить підприємство своїм 20,000 робітників цього року. Бонус обрахований відповідно до побираної платні кожного робітника окремо.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Зближається кінець року, а тимсамим і цей час, коли то У. Н. Союз робить підсумки своєї цілорічної праці, та переводить замкнення всього діловодства. Тому, щоб уможливити головній канцелярії У. Н. Союзу поробити замкнення на час, прохаємо всі відділи У. Н. Союзу прислати цього місяця членські вкладки скорше ніж це звичайно буває. Зокрема, звертаємо увагу цих відділів, які звичайно спізнюються з присилкою вкладок, прислати принаймні тепер у місяці грудні всі належитости на час, так, щоб головна канцелярія могла дістати всі вкладки не пізніше як на 30-го грудня.

Головна канцелярія У. Н. Союзу.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На кампанію, яку веде УКК в цілі зібрання $50,00, надіслано такі жертви:

Дітройт і Гемтремк, Міш.: Філія Українського Конгресового Комітету з ювилею від 5 Союзу Українок $36; Збірка між членами від 292 У. Н. Союзу $22; Збірка між членами від. 76 Провидіння $26.50. Разом прислано $84.50, а що передтим було проголошено $2,274, то досі прислано разом $2,-358.50.

Филаделфія, Па.: Відділ Українського Конгресового Комітету $250, а що передтим було проголошено $1,492, то досі прислано разом $1,742.

Ню Йорк, Н. Й.: Збірка між членами від. 361 У. Н. Союзу $30, а що передтим було проголошено $1,088.65, то досі прислано разом $1,118.65.

Нюарк, Н. Дж.: Українська Централя з віча, що відбулось 1-го серпня, $288, а з маніфестації, що відбулась 10. жовтня, $600, разом $888. Передтим було проголошено $110.25, отже разом прислано досі $998.25.

Джерзі Сіти, Н. Дж.: Хор ім. Лисенка з Листопадового Свята, що відбулось 7-го листопада, $50, а що передтим було проголошено $459, то досі прислано разом $509.

Елізабет, Н. Дж.: Центральний Комітет Українських Національних Організацій $300, а що передтим було проголошено $144.11, то досі прислано разом $444.11.

Шікаго, Ілл. — З Листопадового Свята, що відбулось 31-го жовтня, $143.38; збірка між членами від. 221 У. Н. Союзу на лісту 648 — $41; збірка на лісти 79, 80, 81 між членами від 55 Провидіння $20; Стефан Зелінка $10, разом прислано $214.38. А що передтим було проголошено $101, то досі прислано разом $315.38.

Елмайра, Н. Й.: Збірка на вічу, що відбулось 21-го листопада, $158.25, а що передтим було проголошено $30, то досі прислано разом $188.25

Гартфорд, Конн.: Збірка на лісти 1536,7,8 — $99, а з товариських сходин $42, разом $141. А що передтим було проголошено $40.50, то досі прислано разом $181.50.

Пітсфілд, Масс.: З панахиди в день Литопадового Свята $26.10, а що передтим було проголошено $138.71, то досі прислано разом $164.81.

Вотервліт, Н. Й.: Українский Горожанський Клюб з каси та від членів $44, а що передтим було проголошено $98, то досі прислано разом $142.

Янгстави, О.: Злучені Українські організації при церкві св. Тройці $75, а що передтим було проголошено $35, то досі прслано разом $110.

Менчестер, Н. Г.: З Листопадового Свята $25, а що передтим було проголошено $81, то досі прислано разом $106.

Озон Парк, Н. Й.: Збірка на лісти 627 і 1176 між членами від. 200 У. Н. Союзу $91.

Палмертон, Па.: Збірка на лісту 1514 — $46, а що передтим було проголошено $20, то досі прислано разом $66.

Песейк, Н. Дж.: Українська католицька церква з Листопадового Свята $44.

Вілтон, Н. Дак.: о. В. Грабець зі збірки $20.20.

Джанстави, Па.: Українська католицька церква св. І. Хрестителя $19.70.

Реймі, Па.: Українська католицька церква $10.90.

Шанггай, Хіни: Український Клюб $21.50.

Вудсайд, Н. Й.: Василь Новаковський $5.

Страсбурґ, Франція: М. Цурковський $1.

Прислані тепер жертви виносять $2,545.03, а що передтим було проголошено $12,-261.49, то всі жертви надіслані досі в цій кампанії виносять $14,806.53.

Гітлер відступив Москві Західну Україну в договорі зі Сталіном

У виданні газети Ню Йорк Таймс з 13-го грудня 1948 р. поміщує Вил Ліснер зміст щоденника, написаного німецьким полковником Францом Гальдером. Гальдер був начальником головної булави німецької високої команди армії підчас другої світової війни. Щоденник наспів щойно до Америки. Вил Ліснер подає такі загальні вісти з цього щоденника:

„Того дня, в якому підписано договір Сталіна з Гітлером, отже 23 серпня 1939 р., Гальдер дістав про нього вістку. У ньому була поміщена тайна клявзуля, що росіяни дістануть Польську Україну і Балтійські Держави, за виїмком Литви. Російський наїзд на східну Польщу виконано за суґґестією німецького міністра закордонних справ, Йоахіма фон Рібентропа.

„Литву додано до здобутків Росії 26 вересня. Коли Росія почала війну проти Фінляндії, Гітлер стояв здалека. Він вірив, що це впхне Росію до протибританського фронту і що Росія не має своїх намірів в справі Балкану. Міністер закордонних справ фон Рібентроп і міністер закордонних справ Молотов погодилися, що Росія обмежиться до Фінляндії й Скандинавії.

„В половині грудня Росія почала виконувати маневри на Басарабію. Це викликало сполох між німцями і Гітлер пробував заінтересувати росіян Афганістаном і Індією. Премієр Сталін виказав своє заінтересування, одначе торговельний договір між Росією й Німечиною протягався і Росія відмовилася залишити думку про Румунію.

„На весну 1940 р. Румунія була головною точкою турботи між міністерствами закордонних справ у Москві й Берліні. Дня 5 травня Гітлер заявив своїм командантам армії, що на його думку, Росія йде за його радами і обмежить свої претенсії на Балкані тільки до Басарабії. Ледви цю справу полагодили, як Росія вже зголосила свої претенсії до нової справи, а це до Буковини. Потім, 27 червня, Росія вмаширувала в Румунію. Німецьке міністерство закордонних справ висловило вдовілля з „повздержливости, виказаної Росією".

„Змагання Британії й Росії до зближення викликали турботу впродовж липня. Тоді Росія зажадала баз над Босфором. Дня 22 липня 1940 Гітлер наказав армії підготовляти наїзд на Росію на випадок, коли б не було іншої розвязки для покінчення російських домагань.

„Гітлер скликав конференцію своїх військових і політичних начальників дня 8 й 9 січня. Він їм сказав, що Росія ставить домагання, яких вона давніше не виявляла і що домагання премієра Сталіна „стануть щораз більші". Тому він рішився, що Росію треба розбити так швидко, як це тільки можна.

„Крізу приспішено вмаршом Німеччини в Болгарію. Молотов заявив, що це потягнення йде в розріз з російським розумінням смуг безпеченства і натаврував цей крок. Кожна сторона наказала економічні санкції. Росія почала мобілізацію. Дня 22 червня 1941, ледви в чотири місяці після крізи в Болгарії, почалася виправа німців проти Росії".

ЩО ВИ ЗРОБИЛИ ДОТЕПЕР, щоб помогти українській справі в сьогоднішньому неспокійному світі?

Передплатіть

„УКРАЇНСЬКИЙ КВАРТАЛЬНИК"
"THE UKRAINIAN QUARTERLY"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $4.00)

— та —

„УКРАЇНСЬКИЙ БЮЛЕТЕНЬ"
"THE UKRAINIAN BULLETIN"
50 CHURCH STREET, R. 252, NEW YORK 7, N. Y.
(на рік $2.00), що

виходять на англійській мові

Зробіть це негайно, бо в той спосіб поможете розвіяти баламуцтва ворожої пропаганди!

Подбайте також про те, щоб і Ваш приятель-американець поцікавився тими інтересними виданнями.

Радо приймаємо кольпортерів із всіх місцевостей. Охочих просимо чимскорше зголошуватися по повновласти Праця на 25%.

КОМУНІКАТ

Ініціятивного Комітету Був. Українських Політичних Вязнів на Канаду.

1.: **Реєстрація.** — Пригадується ще раз всім бувшим Українським Політичним Вязням, які сиділи в тюрмах чи концентраційних таборах різних окупаційних режимів в Україні чи то австрійських, російських, польських, чехословацьких, румунських, мадярських, німецьких і большевицьких, як рівнож без різниці в якому часі прибули до Канади чи по першій чи другій світовій війні, щоби зголошувалися письменно в цілі реєстрації на нище подану адресу Ініціятивного Комітету.

2.: **Памятник Фльосенбурґ** — В дні 11. травня 1948 р. Ліга Українських Політичних Вязнів у Мюнхені розіслала Збіркові Листи на Памятник для вісім тисяч закатованих Українських Політичних Вязнів у гітлерівському концентраційному таборі смерти Фльосенбурґ. Збіркові Листи вислано також на знані адреси до Канади і ЗДА.

На руки уповноваженого по фінансовим справам п. Василя Лозовського у Виніпеґу вплинуло зі Збіркових Лист Канади і ЗДА $1,116.15. Ініціятивний Комітет був. Українських Політичних Вязнів на Канаду, перебираючи вище названу суму грошей, висловлює на цьому місці щиру подяку п. Василеві Лозовському за безінтересовне полагодження збіркової акції.

Збіркові Листи на Памятник у Дльосенбурґ

Борецький А., Сивенс, $57; Бурак М., Торонто, $15; Балабан Т., Теренто, $65.25; Буркун П., Едмонтон, $12.75; Бойко П., Гемилтон, $1; Борейко І., Чаплю, $4; Брунець М., Ню Йорк, $37.25; Булка І., Ріджайна, $35, Білан В., Лардер Лейк, $18; Білецький Е., Ню Йорк, $28; Гайворонський М. Форест Гилс, $2; Гладишевський М., Нелсон, $12; Гринчук В., Савт Поркюпайн, $29; Ґуцуляк П., Веленд, $54.75; Ґойда П., Тиминс, $101.65; Дуда І., Виндзор, $24; Іванхів М., Торонто, $25; Косінська М., Виніпеґ, $10.75; Кучма П., Ню Йорк, $20; Качмарі П. К., Сент Пол, $10; Кіналь В., Гемилтон, $13, Климко В., Стівенстон, $26.35; Лисанюк М., Форт Віліям, $36; Небесний В., Торонто, $12; Поліщук П., Ню Йорк, $50.50; Пелешок С., Виніпеґ, $10.75; Ракуш М., Монтреаль, $45; Сулятицький П., Кенора, Онт., $15; Стасюк Д., Гемилтон, $8.50; Стельмах Т., Дітройт, $71.75; Сендецька Л., Гемилтон, $3; Слезь О., Су Сейнт Мері, $30; Смоляк М., Гемилтон, $17.50; о. Дігол̆ь, Киркленд Лейк, $10.50; Хруців П., Ошава, $45; д-р Хіменець, Бетлегем, $66.75; Шеремета В., Монтреаль, $46.90; Шудло П., Ватерфорд, $20.25; Ясінський П., Ошава, $24. Разом $1,116.15.

Усім жертводавцям найсердечніше Українське Спасибіг!

Гроші будуть переслані на призначену ціль.

Хто ще не звернув Збіркових Лист на Памятник Фльосенбурґ і грошей, прохаємо негайно звернути.

Адреса: „Стар Готел", 285 Маркет Евеню, Виніпеґ, Ман.

За Ініціятивний Комітет був. Українських Політичних Вязнів у Канаді:

о. Семен Іжик, голова
Теодор Хімко, секретар.

Зі спорту

ОПОВІСТКА.

Річні загальні збори Українського Спортового Клюбу в Ню Йорку відбудуться **в неділю, 26. грудня, в домівці „Самопоміч", 33 E. 7th St. Початок зборів 4. год. пополудні.** Якщо в означеній годині не явиться предвиджена статутом кількість членів (половина членів), загальні збори відбудуться одну годину пізніше (5. год.) без огляду на скількість приявних членів. (ог.)

Секретаріят „У. С. К."

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АНСОНІЯ, КОНН. — Тов. Запорозька Січ, від. 67, повідомляє всіх своїх позамісцевих членів, що на річних зборах 12. грудня вибрано такий уряд: Т. Стаднік, предс.; В. Вавро, рек. секр.; І. Пиріг, фін. секр.; І. Хіровський, кас.; Адреса: John Pyrih, 64 Rufus St., Ansonia, Conn.

МекАДУ, ПА. — Бр. Сош. св. Духа, від. 7, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 1. січня 1949, точно в 10. годині рано, в церковній гали. Просимо всіх членів конечно прийти на ці збори. — Д. Капітула, секр.

АВБОНР, Н. Й. — Річні збори Тов. Запорозька Січ, від. 283, відбудуться в неділю, 26. грудня, в год. 5. пополудні, у власнім домівці. Всі члени обовязані бути на зборах. — П. Вілзінський, секр.

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ., КАНАДА. — Тов. Молода Україна, від. 478, повідомляє, що **річні збори** відбудуться 30. грудня, в годині 8. вечір, в парафіяльній салі, 436 Кінґ ул., Іст Торонто. Просимо всіх членів прийти на час. (Коли не прийде відповідне число членів на час, то здори відбудуться одну годину пізніще і будуть правосильні). — П. Фединчук, секр.

КУРТІС БЕЙ, МД. — Бр. св. Петра й Павла, від. 81, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 26. грудня, точно в годині 2. пополудні, в парафіяльній гали. Уряд просить всіх членів бути на цих зборах, бо буде звіт контролі за 1948 рік і вибір уряду на 1949 рік. — За уряд: В. Чачка, предс.; А. Хімяк, кас.; А. Блауцяк, секр.

РАНКІН, ПА. — Бр. св. Григорія, від. 24, подає до відома своїм членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 26. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній при 3-тій вул. Просимо прийти на означений час, бо на 4. годину приходять інші люди. Маємо важні справи до рішення і буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1949 рік. Просимо привести нових членів. — За уряд: Анна Круль, предс.; Анна Кушнір, кас.; Н. Щур, секр.

КИРКЛЕНД ЛЕЙК, ОНТ. — Повідомляємо членів і членкиць Тов. ім. Біласа і Данилишина, від. 446, що **річні збори** відбудуться в суботу, 1. січня 1949, в годині 2. пополудні, в Домівці УНО, 54 МкУямус вул. Заряд запрошуе всх місцевих і позамісцевих членів прийти на означений час і принести з собою платничі книжечки. Буде цілорічний звіт і вибір заряду на наступний рік. Хто з новоприбувших бажав би собі забезпечитися в УНСоюзу, радо їх витаємо. — П. Товтрівськзий, гол.; Д. Фенюк, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 4. грудня 1948 р. померла в 63. році життя

МАРІЯ МИХАЙЛИШИН

членкиня Тов. ім. Івана Франка, від. 103 У. Н. Союзу в Шебойген, Віс.

Покійна походила з міста Сколе, пов. Сколе, Зах. Україна. Полишила в смутку трьох синів, одну дочку: Віктора, Івана, Розу і Стефана, та численних внуків.

Похорон відбувся у вівторок, 7. грудня, в погребового заведення до словацького костела св. Кирила і Методія при участи членів і родини. Поховано на Creendalle Cemetery, Sheboygan, Wis. — В. Й П.!

Т. Барсук, секр.

Дня 6. грудня 1948 року помер у 63. році життя

ВАСИЛЬ КОСТРУБЯК,

член Тов. Мир, від. 324 У. Н. Союзу в Филаделфії, Па.

Покійний походив з села Кіданч, пов. Коломия, Зах. Україна. До Союзу вступив 1925. року. Полишив у смутку жену Пелагію, три сини: Івана, Михайла і Василя, три дочки: Марину, Анну і Параску.

Похорон відбувся 9. грудня з укр. катол. катедри на укр. цвинтар у Факс Чейс. — В. Й. П.!

Г. Бучко, секр.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

ТАРЗАН, ч. 1995. Укритий ворог.

Тарзан завважав, що поляна вже не мала багато паші для слонів. Він виліз на високе дерево й побачив у віддалі інше поле...

...і завів череду в ту сторону.

Коли вдячна череда розсипалася по буйній траві поляни, Тарзан і Джена сиділи щасливі поруч себе, зайняті плетенням линви для полювання.

Вони не замітили, як Ґомбу, який стояв оподалік, вижидав нагоди, щоб схопити Джену.